

**Miljö- och energidepartementet**

Kemikalieenheten

Rättsekretariatet

Promemoria - förslag till nationella begränsningar av viss användning av kemiska växtskyddsmedel

1. Inledning

Miljö kvalitetsmålet *Giftfri miljö* innebär att förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället inte ska hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen ska vara nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen ska vara försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen ska vara nära bakgrunds nivåerna.

Regeringen har i regeringsförklaringen i oktober 2015 slagit fast att de nationella miljö kvalitetsmålen ska klaras. Barn ska växa upp i en vardag fri från gifter. Försiktighetsprincipen, utbyte av farliga ämnen och principen att förorenaren betalar är utgångspunkten. När EU:s regelverk inte räcker till ska Sverige gå före och fasa ut kemikalier som är skadliga för människa och miljö.

I denna promemoria presenteras två förslag till nationella begränsningar av användningen av kemiska växtskyddsmedel. Begränsningarna avser

1. användning av kemiska växtskyddsmedel för nedvissning och ogräsbekämpning i spannmål för livsmedelsändamål kort tid före skörd (avsnitt 4), samt
2. användning av flera växtskyddsmedel med samma verksamma ämne på samma fält (avsnitt 5).

De föreslagna begränsningarna syftar till att uppfylla miljö kvalitetsmålet *Giftfri miljö* samt målen i Europaparlamentet och rådets direktiv 2009/128/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel.

2. Direktivet om en hållbar användning av bekämpningsmedel

Direktiv 2009/128/EG syftar till att minska de risker och konsekvenser som användningen av bekämpningsmedel innebär för människors hälsa

och miljön. För att uppnå detta syfte ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att främja ett växtskydd med låg insats av bekämpningsmedel och ska så långt det är möjligt ge företräde till icke-kemiska metoder.

Nationella handlingsplaner

Direktivet ålägger medlemsstaterna att ta fram handlingsplaner för en hållbar användning av växtskyddsmedel och i dessa planer beskriva hur de ser till att principerna för integrerat växtskydd genomförs. Handlingsplanerna ska bl.a. innehålla mål för att uppnå direktivets syfte och för att uppmuntra utvecklingen och införande av alternativa metoder och tekniker för att minska beroendet av bekämpningsmedel. Medlemsstaterna ska också upprätta minskningsmål för användning, särskilt om den minskade användningen utgör en lämplig metod för att minska riskerna med avseende på de prioriteringar som har identifierats med stöd av direktivet. Sådana prioriteringar kan avse brukningsmetoder som kräver särskild uppmärksamhet eller god praxis som kan tjäna som exempel för att uppnå direktivets syfte. Medlemsstaterna ska använda alla de metoder som är nödvändiga för att nå minskningsmålen.

Mål i den svenska handlingsplanen för en hållbar användning av växtskyddsmedel

I juni 2013 beslutade regeringen en nationell handlingsplan för hållbar användning av växtskyddsmedel. I den nationella handlingsplanen identifierades tre prioriterade områden där användningen av kemiska växtskyddsmedel är låg eller obefintlig. Dessa tre områden avser behandling av frukt och matpotatis med kemiska växtskyddsmedel efter skörd, användning av kemiska växtskyddsmedel för att bekämpa skadliga nematoder i jord samt användning av kemiska växtskyddsmedel för att bekämpa växtlighet i vatten. Målet i handlingsplanen är att användningen av kemiska växtskyddsmedel på dessa områden ska förbli låg. För att nå målet beslutade regeringen i juni 2015 om nationella förbud för användning av kemiska växtskyddsmedel på de tre områdena (se 39 a-c §§ förordning (2014:425) om bekämpningsmedel).

I den nationella handlingsplanen för hållbar användning av växtskyddsmedel pekas vidare två områden ut där kemiska växtskyddsmedel inte används och där användningen av icke-kemiska alternativ är en god praxis som kan tjäna som exempel för att uppnå direktivets syfte. Det ena av dessa områden avser användning av kemiska växtskyddsmedel för nedvissning och ogräsbekämpning i spannmål kort tid före skörd. I handlingsplanen sägs att målsättningen är att användningen av kemiska växtskyddsmedel för nedvissning och ogräsbekämpning kort tid före skörd i spannmål för livsmedelsändamål inte ska förekomma.

3. Europaparlaments och rådets förordning (EG) nr 1107/2009

Utsläppande på marknaden och användningen av växtskyddsmedel regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG.

Förordningen innebär att verksamma ämnen i växtskyddsmedel utvärderas och bedöms centralt i EU. Godkännande av växtskyddsmedel som innehåller de verksamma ämnena sker på medlemsstatsnivå (s.k. produktgodkännande). Ett växtskyddsmedel måste vara godkänt på medlemsstatsnivå för att få släppas ut på marknaden och användas i en medlemsstat. I Sverige är det Kemikalieinspektionen som prövar ansökningar om produktgodkännande av växtskyddsmedel.

I produktgodkännandet ska det anges på vilka växter eller växtprodukter och andra områden än jordbruksmark som växtskyddsmedlet får användas inom samt i vilket syfte det får användas. Produktgodkännandet innehåller också villkor, t.ex. om maximal dos som får användas per hektar och maximalt antal appliceringar per år.

Medlemsstaterna är vid tillämpningen av förordningen indelade i tre zoner. Sverige tillhör den norra zonen. Växtskyddsmedel som har produktgodkänts av en medlemsstat i en zon ska som huvudregel godkännas av andra medlemsstater i samma zon (s.k. ömsesidigt erkännande).

4. Begränsning av användning av kemiska växtskyddsmedel för nedvissning och ogräsbekämpning strax före skörd i odlingar av stråsäd för livsmedelsändamål

Författningsförslag

Vid odling av spannmål för livsmedelsändamål får kemiska växtskyddsmedel inte användas för nedvissning eller för ogräsbekämpning kortare tid än 30 dagar före skörd.

Statens jordbruksverk får ge dispens från förbudet om medlet är godkänt för ändamålet av Kemikalieinspektionen, det finns särskilda skäl och om det bekämpnings- eller behandlingssyfte som dispensen avser inte kan tillgodoses med icke-kemiska metoder.

Skäl

Behandling av spannmål senare än 30 dagar före skörd kan göras i två syften, dels för att erhålla en effektivare bekämpning av kvickrot jämfört med behandling efter skörd, dels för att avdöda groende spannmålskärnor och därmed underlätta skördearbetet. Användning för nedvissning kan vara aktuell under år med stora nederbörds mängder om regnmängderna faller strax före skörd, vilket kan ge mycket liggsäd,

genomväxning av ogräs i grödan och risk för axgroning. Skördeförhållanden blir i dessa situationer mycket svåra och skörde kvaliteten påverkas negativt.

Idag finns inga kemiska växtskyddsmedel godkända för nedvissning och ogräsbekämpning kort tid före skörd av spannmål i Sverige. Vissa år när skördeförhållandena har varit svåra har Kemikalieinspektionen beviljat dispens för användning av vissa kemiska växtskyddsmedel. Dispenserna har dock enbart avsett spannmål som ska användas för andra ändamål än livsmedel, t.ex. för foderändamål.

Kemiska växtskyddsmedel som kan vara aktuella att använda för nedvissning och ogräsbekämpning kort tid före skörd kan innehålla det verksamma ämnen glyfosat. Även medel som innehåller dikvat kan användas för dessa syften. Glyfosat är i dag harmoniserat klassificerat som giftigt för vattenlevande organismer och som skadligt vid ögonkontakt. I en vetenskaplig rapport publicerad av WHO i mars 2015 konstateras emellertid att ämnet sannolikt även är cancerframkallande hos människor. Rapporten har ännu inte medfört någon ändring i den harmoniserade klassificering av ämnet i EU. Dikvat är bl.a. klassificerat som dödligt vid inandning, skadligt vid förtäring, kan orsaka allergisk hudreaktion och giftigt för vattenlevande organismer.

Användning kort tid före skörd av växtskyddsmedel innehållande dikvat eller glyfosat har i försök visat sig ge höga resthalter i spannmål. Det är främst i samband med ojämn mognad till följd av ogynnsam väderlek och liggsäd som det finns ett behov av att spruta för att döda (vissna ner) gröna växtdelar i spannmål. Olika mognadsgrad innebär emellertid att plantorna kan ta upp dikvat och glyfosat i varierande grad. Det innebär en risk för att det i delar av fältet finns kvar plantor som visserligen har tagit upp ämnena men inte i den utsträckning att det vissnar ned tillfredsställande.

Rapporter från den EU-koordinerade stickprovstagningen på förekomst av rester av växtskyddsmedel i vegetabilier visar att glyfosat förekommer frekvent i kontrollen av spannmål. En högst trolig källa till detta är just behandling strax före skörd i de länder i Europa där den användningen förekommer. Att glyfosatprodukter för närvarande inte är produktgodkända för denna behandling i spannmål för livsmedel- och foderändamål i Sverige har effektivt begränsat risken för rester av glyfosat i svenskodlad spannmål.

För att uppnå målsättningen i handlingsplanen om användning av kemiska växtskyddsmedel för nedvissning och ogräsbekämpning strax före skörd i spannmål för livsmedelsändamål bör sådan användning bara få förekomma om Statens jordbruksverk har gett dispens för användningen. Dispens bör bara ges om det finns särskilda skäl och om det saknas icke-kemiska metoder som leder till en tillfredsställande bekämpning

av skadegörare och ogräs. En förutsättning för att ge dispens är naturligtvis att växtskyddsmedlet är godkänt av Kemikalieinspektionen i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden. Om utsläppande på marknaden för en begränsad och kontrollerad användning har tillåtits enligt artikel 53 förordningen (EG) nr 1107/2009 krävs inte dispens.

5. Begränsning av användningen av kemiska växtskyddsmedel med samma verksamma ämne på samma fält

Författningsförslag

Den som sprider flera växtskyddsmedel som innehåller ett och samma verksamma ämne på en och samma yta ska, så långt det är möjligt, se till att spridningen inte överskrider de villkor för dosering och antal behandlingar som gäller för ett enskilt av dessa växtskyddsmedel.

Skäl

I produktgodkännandet för ett växtskyddsmedel anges på vilka växter eller växtprodukter som medlet får användas. Vidare anges den maximala dosen som får användas per hektar vid varje applicering samt det maximala antalet appliceringar per år. Den maximala dosen och det maximala antalet appliceringar utgör villkor för produktgodkännandet. Det är under förutsättning att dessa villkor följs som ett växtskyddsmedel bedöms ha acceptabla effekter på människors hälsa och miljön.

Vid produktprövningen ska varje medel bedömas utifrån sina egna meriter och brister. När villkor fastställs för ett enskilt medel tas därför normalt ingen hänsyn till eventuella kombinationseffekter av andra medel som kan användas på samma fält (samma gröda). Det är emellertid inte ovanligt att flera olika växtskyddsmedel används på samma fält och i samma grödor. Växtskyddsmedlen som används kan innehålla samma verksamma ämne. När de kombineras kan de ge upphov till en högre totaldos av det verksamma ämnet än vad villkoren för vart och ett av medlen medger.

Av samma skäl som det behövs ett villkor för maximal dos och maximalt antal behandlingar för ett enskilt medel behövs föreskrifter som förhindrar att villkoren överskrids genom att olika medel med samma verksamma ämne används på samma fält.

Idag finns ett antal beslut inom EU som rör godkännande av verksamma ämnen och som innehåller villkor om högsta mängd verksamt ämne per hektar (det gäller t.ex. diuron och kloridazon). Eftersom sådana villkor gäller den maximala mängden verksamt ämne per hektar är det inte tillräckligt att medlemsländerna föreskriver om villkor för maximal dos av ett växtskyddsmedel i ett produktgodkännande. Det krävs också åtgärder som förhindrar att den maximala dosen av det verksamma ämnet över-

skrids när andra växtskyddsmedel med samma verksamma ämne används på samma fält.

Det är rimligt att den som sprider flera växtskyddsmedel som innehåller ett och samma verksamma ämne på en och samma yta, så långt det är möjligt, se till att spridningen inte överskrider de villkor för dosering och antal behandlingar som gäller för ett enskilt av dessa växtskyddsmedel. Den enskilde lantbrukaren måste därför kontrollera vilka verksamma ämnen som ingår i de medel som används. Om lantbrukaren använder flera olika medel som innehåller samma verksamma ämne och om användningen av dessa medel innebär att villkor för dosering och antal behandlingar per fält överskrids, måste lantbrukaren försöka hitta alternativa metoder eller medel.

6. Alternativa lösningar

Ett alternativ till reglering är ökad rådgivning till dem som använder växtskyddsmedel om tillgängliga förbyggande metoder och alternativ till användning av kemiska växtskyddsmedel. Rådgivning kan också bidra till att öka medvetenheten om problematiken med användning av olika växtskyddsmedel som innehåller samma verksamma ämne och alternativ till sådan användning. Rådgivning ensamt bedöms dock inte vara en tillräcklig åtgärd för att nå syftet med regleringen utan att det behövs en kombination av både regler och rådgivning/utbildning.

7. Effekterna av att ingen reglering sker

Nedvissning/ogräsbekämpning

I Sverige används icke-kemiska metoder som växtföljd, sortval, utsädesmängd, gödsling och andra behandlingstidpunkter för att hantera problem med liggsäd och ojämn mognad. Användning av kemiska växtskyddsmedel för dessa ändamål förekommer inte och på den svenska marknaden finns inte heller några godkända kemiska växtskyddsmedel för dessa användningar.

Principen om ömsesidigt erkännande av växtskyddsmedel innebär att produktgodkännanden som har beviljats av en medlemsstat bör godtas av andra medlemsstater där jordbruks-, växtskydds- och miljöförhållanden är jämförbara. Kemiska växtskyddsmedel kan därmed komma att produktgodkännas för nedvissning och ogräsbekämpning kort tid före skörd genom ömsesidigt erkännande. Utan dispenskrav kan kemiska växtskyddsmedel börja användas på detta område, trots att det finns väl fungerande alternativa lösningar. Det kan leda till att öka de risker och konsekvenser som användningen av växtskyddsmedel innebär för människors hälsa och miljön i strid med handlingsplanen och direktivet om hållbar användning av växtskyddsmedel.

Användning av olika medel med samma verksamma ämne

Riskbedömningen för varje enskilt växtskyddsmedel ligger till grund för villkor om maximalt antal behandlingar och maximal dos och syftar till att förhindra oacceptabla risker för användare, konsumenter och miljön. Denna riskbedömning sätts ur spel genom att växtskyddsmedel med samma verksamma ämne kan adderas och ge upphov till fler behandlingar än vad som prövats vid godkännandet. Effekterna av att inte införa den föreslagna begränsningen är att skyddet för användare, konsumenter och miljön inte kan säkerställas.

8. Konsekvenser

Nedvissning och ogräsbekämpning strax före skörd

Konsekvenser för människors hälsa och miljön

En begränsning i användning av kemiska växtskyddsmedel för nedvissning och ogräsbekämpning strax före skörd i odlingar av stråsäd för livsmedelsändamål säkerställer att resthalter av växtskyddsmedel i inhemskt odlade vegetabilier förblir låga och inte innebär risker för konsumenten.

Konsekvenser för näringsidkare

På uppdrag av regeringen utarbetade Jordbruksverket 2012 en beskrivning av konsekvenser för jordbruks- och trädgårdsnäringsen av förslag om att begränsa viss användning av växtskyddsmedel. När det gällde konsekvenser för hälsa och miljö samrådde Jordbruksverket med Kemikalieinspektionen.

De verksamma substanser som kan bli aktuella för nedvissning och ogräsbekämpning senare än en månad före skörd är glyfosat och dikvat. För nationell prövning av växtskyddsprodukter med innehåll av dikvat gäller att den behöriga myndigheten måste säkerställa att konsumentriskerna är acceptabla. Bakgrunden är oklarheter i resthaltsunderlaget.

Glyfosat är ett av de verksamma ämnena som används mest inom det svenska jordbruket. Jordbruksverkets bedömning är att en ökad användning för nedvissning/ogräsbekämpning i spannmål för livsmedelsändamål inte skulle innebära att den totala användningen av glyfosat ökar eftersom ogräsbekämpning då enbart flyttas från stubbehandling efter skörd till nedvissning/ogräsbekämpning strax före skörd. Att tillåta användning av glyfosat för nedvissning och ogräsbekämpning kort tid före skörd innebär därför sannolikt inte ökade miljörisker vad gäller effekter på icke-målorganismer eller för spridning till vattenmiljöer. Däremot innebär en sådan användning en risk för höjda resthalter av glyfosat i spannmål.

Under de senaste åren har det sökts och beviljats dispens för att få använda glyfosatprodukter för nedvissning i foderspannmål, foderärt och åkerbönor. Ansökningarna har inte omfattat användning i spannmål för

livsmedelsändamål, inte heller för enbart ogräsbekämpning strax före skörd. Eftersom odlarna sedan en lång tid tillbaka inte använder kemiska växtskyddsmedel för nedvissning eller ogräsbekämpning kort tid före skörd vid odling av spannmål för livsmedelsändamål medför förslaget inga negativa konsekvenser.

Konsekvenser för tillsynsmyndigheterna

Operativ tillsyn över användning av bekämpningsmedel utövas av kommunen. Förslaget bör kunna rymmas inom ramen för den kommunala tillsynsverksamhet som bedrivs idag och medför därför endast en marginal ökning av kostnaderna.

Statsfinansiella konsekvenser

Jordbruksverket ges i förslaget en möjlighet att bevilja dispens från förbudet om medlet är godkänt för ändamålet av Kemikalieinspektionen, det finns särskilda skäl och om det bekämpnings- eller behandlingssyfte som dispensen avser inte kan tillgodoses med icke-kemiska metoder. Det finns idag inte några medel godkända på den svenska marknaden för nedvissning eller ogräsbekämpning kort tid före skörd vid odling av spannmål för livsmedelsändamål. Så länge det förhållandet består finns ingen möjlighet att söka dispens hos Jordbruksverket. Det är först om Kemikalieinspektionen skulle godkänna växtskyddsmedel för den aktuella användningen som dispensärenden kan aktualiseras. Antalet dispenser uppskattas i så fall till ett fåtal per år. Kostnaden för att pröva dessa bedöms kunna tas inom ram.

Dispensbeslut som har fattats av jordbruksverket kan överklagas till mark- och miljödomstol. Förslaget bedöms inte innebära någon ökad ärendetillströmning till domstolarna.

Användning av olika växtskyddsmedel med samma verksamma ämne

Konsekvenser för människors hälsa och miljön

En bestämmelse om att användningen av flera växtskyddsmedel med samma verksamma ämne så långt det är möjligt ska undvikas bidrar till ett förstärkt skydd för användare, konsumenter och miljön för de konsekvenser som användningen av kemiska växtskyddsmedel innebär.

Konsekvenser för näringsidkare

Den föreslagna regleringen ålägger lantbrukare att kontrollera vilka verksamma ämnen som ingår i de växtskyddsmedel som används och att så långt det är möjligt använda alternativa metoder eller medel istället för att använda olika växtskyddsmedel som innehåller samma verksamma ämne på ett sätt som innebär att villkor för dosering och antal behandlingar per fält överskrids.

De som kommer att beröras av regleringen är innehavare av godkännanden av växtskyddsmedel och till användare av växtskyddsmedel.

I vissa grödor, framför allt de mer kemikalieintensiva grödorna inom trädgårdsodlingen, kan många användare beröras. Även odlare av grödor för vilka det endast finns ett fåtal växtskyddsmedel med olika verksamma ämnen godkända påverkas av den föreslagna regleringen. Morötter är ett exempel på sådana grödor. Vid odling av morötter kan olika skadeinsekter under ogynnsamma förhållanden ibland behöva bekämpas vid upp till 9 behandlingstillfällen. Vissa år då insektsangreppen pågår under lång tid kan det krävas 4-5 behandlingar med olika växtskyddsmedel som innehåller pyretroider. Enligt produktgodkännandena för dessa är maximal dos två doser per år. För morotsodlingen finns för närvarande relativt få specifika verksamma substanser godkända för bekämpning av insekter, men användning av feromonfällor har under senare år samtidigt förbättrat möjligheterna till en mer behovsanpassad bekämpning.

För vissa grödor behöver nya strategier för växtskydd tas fram för att förhindra att flera olika växtskyddsmedel med samma verksamma ämnen används på samma fält.

Konsekvenser för tillsynsmyndigheterna

Operativ tillsyn över användning av bekämpningsmedel utövas av kommunen. Förslaget bör kunna rymmas inom ramen för den kommunala tillsynsverksamhet som bedrivs idag och medför därför endast en marginell ökning av kostnaderna.

Statsfinansiella konsekvenser

Förslaget bedöms inte medföra några statsfinansiella konsekvenser.

9. Anmälan till kommissionen

Författningsförslaget måste anmälas till kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

De användningsbegränsningar som finns i nuvarande 39 a-c §§ förordningen om bekämpningsmedel anmäldes till kommissionen våren 2015. Det inkom inga kommentarer på förslaget under frysningsperioden.

Förordning**om ändring i förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel;**

utfärdad den xx 2016

Regeringen föreskriver¹ i fråga om förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel dels att 1 kap. 1 § samt 2 kap. 39 c, 39 d och 39 e §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 2 kap. 33 a § av följande lydelse.

1 kap.

1 §² Denna förordning innehåller bestämmelser om godkännande och hantering av bekämpningsmedel i form av växtskyddsmedel eller biocidprodukter. Förordningen är meddelad med stöd av

- 14 kap. 8 § miljöbalken i fråga om 1 kap. 4 a §, 2 kap. 4, 5, 17–19, 21 och 22 §§, 23 § första och andra styckena, 26 §, 28 § första stycket, 32 § första stycket, 33–35 §§, 36 § första och andra styckena, 37, 38, 39 a–e, 40–42, 47, 48, 51 och 52 §§, 53 § första stycket, 55 § första stycket, 56 §, 57 § första stycket, 58 § första stycket, 59 § första stycket och 60–62 §§, 3 kap. 7, 11–15, 18 och 19 §§ och 20 § första stycket samt 4 kap. 1, 3 och 3 a §§, 16 § första stycket, 23 § första och andra styckena och 24–27 och 30 §§,
- 14 kap. 9 § miljöbalken i fråga om 2 kap. 49 § och 3 kap. 2 §,
- 14 kap. 11 § miljöbalken i fråga om 2 kap. 23 § första stycket samt 4 kap. 4 § andra stycket, 5–14 och 18–22 §§,
- 14 kap. 19 § miljöbalken i fråga om 2 kap. 10, 29, 45 och 46 §§, 3 kap. 9 och 10 §§ samt 4 kap. 7, 13, 25 och 28 §§, och
- 8 kap. 7 och 11 §§ regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

2 kap.

35 a § Den som sprider flera växtskyddsmedel som innehåller ett och samma verksamma ämne på en och samma yta ska, så långt det är möjligt, se till att spridningen inte överskrider de villkor för dosering och antal behandlingar som gäller för ett enskilt av dessa växtskyddsmedel.

39 c § Vid odling av spannmål för livsmedelsändamål får kemiska växtskyddsmedel inte användas för nedvissning eller ogräsbekämpning kortare tid än 30 dagar före skörd.

39 d § Förbuden i 39 a, 39 b och 39 c §§ gäller inte kemiska växtskyddsmedel som Kemikalieinspektionen har beslutat får släppas ut på marknaden för en begränsad och kontrollerad användning enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009.

39 e § Statens jordbruksverk får ge dispens från förbuden i 39 a, 39 b och 39 c §§, om

1. medlet är godkänt för ändamålet av Kemikalieinspektionen,
2. det finns särskilda skäl, och
3. det bekämpnings- eller behandlingssyfte som dispensen avser inte kan tillgodoses med icke-kemiska metoder.

Denna förordning träder i kraft den xx 2016

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel. Se även Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

² Senaste lydelse 2015:140.